

Nr 190.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa ändringar i statens allmänna avlöningsreglemente, m. m.; given Stockholms slott den 30 mars 1951.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

John Lingman.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I proposition till årets riksdag har förslag till lönereglering för lärare vid vissa statsunderstödda privata läroanstalter m. m. underställts riksdagen. Vidare ha i proposition angående vissa avlönings- m. fl. anslag under riksstatsens fjärde huvudtitel för budgetåret 1951/52 m. m. vissa förslag framlagts angående avlöningsförhållandena för underofficerarna vid flottan. Vad i nämnda propositioner föreslagits föranleder vissa ändringar i statens allmänna avlöningsreglemente. I förevarande proposition föreslås, att riksdagen måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga dessa ändringar i huvudsaklig överensstämmelse med ett såsom bilaga till statsrådsprotokollet i ärendet fogat författningsförslag. I samband därmed förordas vissa andra ändringar i avlöningsreglementet, bl. a. en provisorisk höjning av flygtilläggen.

I propositionen föreslås vidare, att flygtillägg skall tillkomma flygvapnets meteorologpersonal, att vattenrättsingenjörerna skola erhålla avlöningsförstärkning samt att viss ersättning för beredskapstjänst vid statens järnvägar och statens vattenfallsverk skall höjas.

Därjämte begäres riksdagens bemyndigande för Kungl. Maj:t att meddela erforderliga bestämmelser i fråga om avlönings- och pensionsförhållandena vid en övergång till krisadministration.

*Utdrag av protokollet över civilärenden hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 30 mars
1951.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, QUENSEL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NYGREN.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för civildepartementet, statsrådet Lingman, *frågor om vissa ändringar i statens allmänna avlöningsreglemente, m. m.* samt anför därvid följande.

1:o.

Vissa ändringar i statens allmänna avlöningsreglemente m. m.

I en tidigare till årets riksdag avlåten proposition (nr 112) angående löne- och pensionsreglering för lärare vid vissa statsunderstödda privata läroanstalter m. m. har anmälts, att i ett senare sammanhang förslag skulle framläggas till vissa ändringar i statens allmänna avlöningsreglemente. Därvid skulle även redovisas den för genomförandet av nyssnämnda löne-reglering föranledda författningstexten i vad avsåge sagda reglemente. I enlighet härmed torde jag nu få framlägga ett inom civildepartementet utarbetat *förslag till kungörelse om ändring i statens allmänna avlöningsreglemente den 30 juni 1948 (nr 436)*, vilket förslag torde såsom *bilaga* få fogas till detta protokoll.

Författningsförslaget innefattar dels ändringar, som bli erforderliga där-est riksdagen bifaller förslagen i förenämnda proposition nr 112, dels andra ändringar, vilka följa av förslag som i tidigare sammanhang framlagts för riksdagen, dels ock ändringar, vilka bero av sakfrågor, som i förevarande proposition underställas riksdagen. I anslutning härtill må erinras, att Kungl. Maj:t i proposition nr 114 till årets riksdag föreslagit riksdagen att bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i statens allmänna avlöningsreglemente, som föranledas av förslaget om lönerevision för vissa chefstjänstemän. Sistnämnda ändringar avse endast vissa lönegrads- och löne-klassnummer.

Lönereglering för lärarpersonalen vid vissa statsunderstödda privata läroanstalter m. m. I propositionen nr 112 till årets riksdag har Kungl. Maj:t framlagt vissa förslag för genomförande bl. a. av löne-reglering för lärarper-

sonalen vid statsunderstödda privatläroverk och fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala. Enligt dessa förslag skola privatläroverkens rektorer och lärare, utom övningslärare, samt rektorn och ämnesläraren i kemi samt närings- och födoämneslära vid fackskolan i Uppsala inordnas under statens allmänna avlöningsreglemente. Samtidigt härmed har framlagts förslag till inrättande av särskilda tjänster för de högre kommunala skolornas rektorer. Beträffande innebörden av de ändringar, som förslagen föranleda i 1, 3, 4, 5, 13, 19, 25, 26, 28, 29, 31, 33, 38, 39, 41, 42, 43 och 49 §§ avlöningsreglementet torde jag i huvudsak få hänvisa till författningsförslaget. Ändringarna synas icke påkalla annan motivering än den som framgår av propositionen nr 112. Här må blott framhållas, att enligt 1 § författningsförslaget avlöningsreglementet skall gälla för rektorer och lärare vid statsunderstödda privata läroverk (privatläroverken), anställda enligt bestämmelserna i stadgan för privatläroverken, med undantag av övningslärare. Det har nämligen förutsatts, att en sådan stadga skall utfärdas, att gälla från och med den 1 juli 1951. De i propositionen 1951:112 framlagda förslagen föranleda även viss ändring av 2 § reglementet med anledning av att särskilda rektorstjänster med beteckningen Cb inrättas vid de högre kommunala skolorna och privatläroverken. Vidare skall i den i 4 § meddelade särskilda bestämmelsen för hushållningssällskapen och skogsvårdsstyrelserna hänvisningen till 1 § 1 mom. d) i stället avse 1 § 1 mom. f). Det har icke ansetts erforderligt att redovisa dessa ändringar i förenämnda författningsförslag.

Utbyte av benämningen navigationsskola mot sjöbefälsskola. Genom kungörelse den 10 november 1950 (nr 569) har benämningen navigationsskola fr. o. m. den 1 januari 1951 utbylts mot sjöbefälsskola. Vidare har enligt beslut av innevarande års riksdag tjänstebenämningen ändrats för i kommerskollegium placerade inspektörer för sjöbefälsskolorna. I anledning härav föreslås vissa formella ändringar i 3 och 31 §§ avlöningsreglementet.

Icke-ordinarie tjänstemans entledigande. Enligt 15 § 4 mom. första stycket statens allmänna avlöningsreglemente skall, utan iakttagande av eljest gällande bestämmelser om uppsägning, anställningen upphöra då extra ordinarie tjänsteman övergår till lika hög eller högre ordinarie statlig tjänst eller icke-statlig tjänst med avlöning enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser. Av 6 § 1 mom. reglementet framgår emellertid, att extra ordinarie tjänst må förenas med ordinarie tjänst, som tillsättes medelst förordnande tills vidare och ej är förenad med pensionsrätt, under förutsättning att tjänstemannen frånträder utövningen av den extra ordinarie tjänsten. Med hänsyn härtill bör lydelsen av 15 § 4 mom. första stycket jämkas i enlighet med författningsförslaget.

Ersättning för växlingstjänst m. m. Enligt 35 § 1 mom. 3 punkten statens allmänna avlöningsreglemente äga vid statens järnvägar tjänsteman, som bestrider *växlingstjänst*, samt stationskarl, vilken fullgör *göromål så-*

som tågklarerare, enligt av Kungl. Maj:t bestämda grunder erhålla ett lönetillägg av 50 öre för dag. Enligt 5 punkten i samma moment äger vid statens vattenfallsverk tjänsteman, som bestrider växlingstjänst, erhålla motsvarande lönetillägg.

I skrivelse den 28 mars 1951 har järnvägsstyrelsen erinrat, att Kungl. Maj:t genom beslut den 30 juni 1948 bestämt att ifrågavarande lönetillägg i princip skall utgå för varje tjänstgöringsdag, varunder tjänstemannen enligt fastställd turlista minst sex timmar fullgjort växlings- respektive tågklarerartjänst. Enligt järnvägsstyrelsens uppfattning vore en viss höjning av detta lönetillägg starkt av behovet påkallad, framför allt på grund av svårigheter att erhålla personal särskilt till växlingstjänsten och att därefter kunna bibehålla den i denna krävande tjänst.

Järnvägsstyrelsen — som funnit det ur skilda synpunkter angeläget och mest praktiskt, att Kungl. Maj:t erhöle bemyndigande att bestämma storleken av lönetillägget — hemställer i skrivelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att 35 § 1 mom. 3 punkten statens allmänna avlöningsreglemente måtte erhålla sådan lydelse, att ifrågavarande lönetillägg bestämmes av Kungl. Maj:t. Om en sådan ändring godkändes av riksdagen, borde den enligt styrelsens uppfattning träda i kraft omedelbart efter det densamma kungjorts i Svensk författningssamling.

I likhet med järnvägsstyrelsen finner jag praktiska skäl tala för det framförda ändringsförslaget. Jag vill därför tillstyrka detsamma. Motsvarande ändring av bestämmelserna bör även göras beträffande lönetillägget för växlingstjänst vid statens vattenfallsverk. Ändringarna torde böra träda i kraft den 1 juli 1951.

Sjötillägg m. m. I proposition nr 110 angående vissa avlönings- m. fl. anslag under riksstatens fjärde huvudtitel för budgetåret 1951/52 m. m. har Kungl. Maj:t på hemställan av chefen för försvarsdepartementet föreslagit, bl. a., dels att vissa underofficersbeställningar vid flottan skola placeras i lönegrad Ma 8, dels att å undervattensbåtar maskintjänstchef skall uppbära sjötillägg såsom förvaltare, dels ock att ersättning för handhavande av vissa uppbörder ombord å flottans fartyg i fortsättningen icke skall utgå till underofficerare. Sjötilläggen för beställningshavare i lönegrad Ma 8 föreslås skola utgå med samma belopp som sjötilläggen för beställningshavare i lönegrad Ma 6 å övervattensfartyg, nämligen 3 kronor 70 öre och — för vissa yrkesmän — 5 kronor 20 öre för dag. Å undervattensbåt föreslås sjötillägg till beställningshavare i lönegraderna Ma 6 och Ma 8 skola utgöra 9 kronor 25 öre och — för vissa yrkesmän — 11 kronor för dag. Av angivna förslag föranledda författningsändringar beröra 33 § och 35 § 2 mom. statens allmänna avlöningsreglemente.

I anslutning härtill torde jag få anmäla vissa av chefen för marinen framlagda förslag till ändringar i 35 § 2 mom. avlöningsreglementet.

Enligt 35 § 2 mom. Försvaret, 1 punkten, statens allmänna avlöningsreglemente skall sjötillägget förhöjas med 2 kronor 50 öre för dag räknat för beställningshavare tillhörande någon av lönegraderna Ma 10 eller

Ma 11, vilken kommenderats till sjötjänstgöring i befattning såsom eskaderchef, avdelningschef, flottiljchef eller divisionschef.

I skrivelse den 21 januari 1950 har *chefen för marinen* framhållit, bl. a., att begreppet eskader, som tidigare betecknat sjöstyrka av i stort sett samma omfattning som avdelning och använts beträffande sjöstyrka, lydande under marindistriktschef, numera användes såsom beteckning för operationsgrupp inom kustflottan, bestående av kryssare typ Tre Kronor, större och mindre jagare samt torpedbåtar. Befattning såsom chef för sådan eskader borde företrädesvis bestridas av beställningshavare i lägst lönegrad Ma 12 i stället för som hittills lägst lönegrad Ma 10. I anslutning till detta förslag har *chefen för marinen* i skrivelse den 28 januari 1950 föreslagit att ordet eskaderchef skall utgå ur förenämnda stadgande i 35 § statens allmänna avlöningsreglemente. I sistnämnda skrivelse har vidare föreslagits, att beställningshavare i lönegrad Ma 9, vilken utan att samtidigt vara fartygschef är sjökommenderad i befattning såsom divisionschef, skall komma i åtnjutande av i samma stadgande angiven förhöjning av sjötillägget. Enligt gällande bestämmelser skola befattningar såsom chef för torpedbåtsdivision och chef för division av större minsvepare företrädesvis bestridas av beställningshavare i lägst lönegrad Ma 9.

Försvarets civilförvaltning har biträtt marinchefens förenämnda förslag. Att den ifrågavarande bestämmelsen om förhöjning av sjötillägget endast kommit att omfatta innehavare av kommendörkaptensbeställning syntes sammanhånga med att vid bestämmelsens tillkomst lägre beställningshavare icke avsetts skola kommenderas såsom chef för sjöstyrka. Enligt civilförvaltningens mening borde rätten till ifrågavarande förhöjning icke knytas till beställningshavarens lönegrad i vidare mån än att innehavare av beställning i lönegraden Ma 12 borde uteslutas från rätten till förmånen i fråga.

Marinchefens berörda förslag har biträttats även av *statens lönenämnd*, som därvid icke haft något att erinra mot vad civilförvaltningen i ärendet anfört.

Med hänsyn till det befäl chef för eskader numera har att utöva bör för sådan befattning avses innehavare av beställning i lägst lönegrad Ma 12. Med anledning härav bör i enlighet med *chefens för marinen* förslag ordet eskaderchef utgå ur förenämnda i 35 § statens allmänna avlöningsreglemente meddelade bestämmelser. För beställningshavare i lönegrad Ma 12 har nämligen vid avvägningen av sjötilläggets storlek hänsyn tagits till att dylik beställningshavare under sjötjänstgöring regelmässigt för befäl över högre förband.

Jag finner det vidare skäligt, att beställningshavare i lönegrad Ma 9, som kommenderas såsom chef för sjöstyrka utan att samtidigt vara fartygschef, kommer i åtnjutande av förhöjning av sjötillägget med 2 kronor 50 öre för dag räknat. Däremot kan jag icke biträda *försvarets civilförvaltning*s förslag i ämnet, som innebär en betydande utvidgning av rätten till sagda förmån i förhållande till marinchefens förslag. Stadgandet i näst sista stycket av förevarande punkt har omarbetats i förenklande syfte.

I förenämnda skrivelse den 28 januari 1950 har *chefen för marinen* vidare föreslagit, att till beställningshavare under sjötjänstgöring å marinen tillhörigt eller med marinens personal bemannat fiskeriinspektionsfartyg enligt Kungl. Maj:ts beslut i varje särskilt fall skall utgå sjötillägg med belopp motsvarande isbryartillägg. Det vore skäligt att även i dylikt fall, då större krav än normalt ställdes på besättningen i form av högre gångberedskap, knappare fritid och mera ansträngande tjänstgöring i allmänhet, en kompensation utöver normalt utgående sjötillägg finge utgå. Då emellertid förhållandena kunde vara avsevärt olika under skilda expeditioner, syntes frågan huruvida tillägg skulle utgå böra avgöras i varje särskilt fall.

Försvarets civilförvaltning har ansett möjlighet böra föreligga för Kungl. Maj:t att för tjänstgöring som här avses medgiva ersättning efter särskilda grunder. Civilförvaltningen har för sin del föreslagit att tjänstgöring å bevakningsfartyg för svenskt fiske upptages bland de olika slag av sjötjänstgöring, vid vilka enligt 35 § 2 mom. Försvaret, 5 punkten, statens allmänna avlöningsreglemente förmåner må utgå enligt vad Kungl. Maj:t förordnar.

Statens lönenämnd har biträtt civilförvaltningens förslag.

Möjlighet torde böra föreligga för Kungl. Maj:t att medgiva ersättning efter särskilda grunder för sjötjänstgöring å bevakningsfartyg för svenskt fiske under sådana expeditioner som under de senaste åren utsänts till de isländska farvattnen. Med hänsyn till att utsändandet av bevakningsfartyg till det svenska sillfisket vid Island ännu har försökskaraktär och då ställning icke tagits till frågan om sådant fartyg skall utsändas under år 1951, finner jag icke lämpligt att i angivna syfte nu ändra 5 punkten av de i 35 § 2 mom. statens allmänna avlöningsreglemente meddelade bestämmelserna för försvaret. Riksdagens bemyndigande för Kungl. Maj:t att medgiva ersättning efter särskilda grunder för ifrågavarande tjänstgöring torde dock böra utverkas.

Flygtillägg m. m. I 35 § 3 mom. statens allmänna avlöningsreglemente meddelas bestämmelser om flygtillägg för bl. a. flygvapnets personal. För flygförare utgöra flygtilläggen för månad 210 kronor för manskap, 270 kronor för underofficerare i lönegraderna Ma 4 och 5 och för fänrikar samt 330 kronor för övriga underofficerare och officerare. I fråga om flygtilläggets storlek i andra befattningar torde få hänvisas till nyssnämnda stadgande.

I en den 11 januari 1951 dagtecknad promemoria har *chefen för flygvapnet* framhållit, att det med hänsyn till bl. a. de nuvarande rekryteringssvårigheterna vore nödvändigt att frågan om en förbättring av flygtilläggen erhöles en snar lösning. Nu gällande flygtilläggsbestämmelser hade sedan 1939 icke undergått annan ändring än en provisorisk uppräknings av flygtilläggen med 60 kronor för månad fr. o. m. den 1 juli 1947.

Nyssnämnda provisoriska uppräknings av flygtilläggen hade föreslagits av 1945 års lönekommitté, som därvid förutsatte, att bestämmelserna om flygtillägg skulle bli föremål för översyn. Denna översyn har uppdragits åt 1949 års tjänsteförteckningskommitté. Kommitténs arbete med denna fråga har, enligt vad jag inhämtat, fortskridit så långt att vissa preliminära ställnings-

taganden föreligga. Jag har emellertid icke funnit lämpligt, att kommittén nu tager upp denna speciella fråga till förhandlingar med de berörda personalorganisationerna, eftersom en sådan åtgärd skulle verka fördröjande på kommitténs arbete i övrigt. Med hänsyn till vad chefen för flygvapnet anfört har jag emellertid funnit övervägande skäl tala för att i rekryteringsbefrämjande syfte flygtilläggen provisoriskt ytterligare höjas. Jag har härvid beaktat, att flygvapnets fortskridande tekniska utveckling medför allt större påfrestningar och även ökade risker för den flygande personalen. I fråga om provisoriets utformning har jag övervägt en ytterligare differentiering av flygtilläggsbeloppen men funnit, att en sådan åtgärd skulle kunna föregripa tjänsteförteckningskommitténs slutliga ställningstagande. Med hänsyn härtill föreslår jag, att samtliga flygtillägg höjas med ett och samma belopp. Höjningen synes skäligen böra uppgå till ett belopp av 30 kronor för månad. Samma höjning föreslår jag för de elevtillägg, som enligt 4 punkten av ifrågavarande bestämmelser utgå med 90 kronor för månad räknat till beställningshavare, som är kommenderad såsom elev i grundläggande flygutbildning, och med 150 kronor för månad räknat till beställningshavare, som tillhör armén eller marinen och som vid flygvapnet undergår grundläggande flygutbildning till flygspanare.

Enligt 6 punkten av förevarande stadgande utgår i vissa fall flygtraktamente till tjänsteman för dag, varunder han på grund av honom åliggande inspektionsskyldighet eller särskilt meddelat uppdrag deltager i flygning. Sådant traktamente utgår icke till beställningshavare, som är berättigad till flygtillägg, mekanikertillägg eller elevtillägg. Flygtraktamentet utgör 7 kronor för manskap, 9 kronor för underofficer i lönegrad Ma 4 och Ma 5, fänrik och tjänsteman i högst lönegrad Ca 17 samt 11 kronor för annan tjänsteman. Anledning att nu höja flygtraktamentena synes mig icke föreligga. Flygtraktamenten utgå emellertid till en grupp tjänstemän, vilka skäligen synas böra uppbära flygtillägg. Jag syftar härmed på flygvapnets meteorologpersonal. För denna personal förekommer i icke obetydlig utsträckning observationsflygningar (f. n. i medeltal 9 flygningar per meteorolog och månad).

Enligt vad jag inhämtat, har tjänsteförteckningskommittén även behandlat detta spörsmål och preliminärt beslutat föreslå, att flygtillägg skall tillkomma meteorologpersonalen vid flygvapnet. Med hänsyn till rekryteringsläget i fråga om denna personal (f. n. äro omkring 40 procent av meteorologbefattningarna vakanta), synes emellertid tjänsteförteckningskommitténs slutliga förslag i ämnet icke böra avvaktas. Jag får därför föreslå, att meteorologpersonalen vid flygvapnet tillerkännes flygtillägg. Efter samråd under hand med tjänsteförteckningskommittén föreslår jag vidare, att flygtillägget för denna personalkategori fastställas att t. v. utgöra 150 kronor för månad, att utgå enligt av Kungl. Maj:t fastställda grunder. I avbidan på ett ställningstagande till tjänsteförteckningskommitténs kommande förslag synas erforderliga bestämmelser böra meddelas vid sidan av statens allmänna avlöningsreglemente.

2:o.

Avlöningsförstärkning till vattenrättsingenjörer.

Sedan våren 1948 ha ledigblivna vattenrättsingenjörsbefattningar (lönegrad Ca, Ce och Cg 33) icke kunnat besättas i brist på kompetenta sökande. I olika sammanhang framförda yrkanden om förbättring av löneställningen för vattenrättsingenjörerna ha det oaktat avvisats, enär frågan om en sådan förbättring ansetts böra behandlas i samband med en allmän omprövning av löneställningen för de statliga chefstjänstemännen. I propositionen nr 114 till årets riksdag har förslag framlagts till lönerevision för dessa tjänstemän. För personalen vid vattendomstolarna innebär sagda förslag, att vattenrättsdomarna inplaceras i lönegrad Co 14 å en ny löneplan 2 (grundlöneökning 900 kronor för år) och att vattenrättsingenjörerna uppflyttas från lönegrad Ca, Ce eller Cg 33 till lönegrad Ca, Ce eller Cg 37 (grundlöneökning 2 016 kronor för år). Det har härvid förutsatts, att löneställningen för angivna personalgrupper liksom för annan domarpersonal i motsvarande lönelägen skall bli föremål för översyn i sådan ordning, att resultatet av översynen kan föreläggas 1952 års riksdag.

Ehuru sålunda redan den föreslagna lönerevisionen för chefstjänstemännen kommer att medföra en icke obetydlig förbättring av lönerna å vattenrättsingenjörstjänsterna, har jag — efter överläggning med representanter för Sveriges akademikers centralorganisation — funnit mig böra tillstyrka, att ytterligare åtgärder vidtagas för att en tillfredsställande rekrytering av dessa tjänster skall erhållas. Ett besättande av de lediga vattenrättsingenjörstjänsterna med kompetenta innehavare är angeläget med hänsyn till den nuvarande stora arbetsbelastningen vid vattendomstolarna. Jag anser mig därför böra föreslå att fr. o. m. den 1 juli 1951 en avlöningsförstärkning å 1 008 kronor för år tillerkännes vattenrättsingenjör.

3:o.

Ersättning för viss beredskapstjänst vid statens järnvägar och statens vattenfallsverk.

Enligt tilläggsbestämmelserna till statens allmänna avlöningsreglemente, bilaga D avd. II C, utgår i vissa fall särskild ersättning för vecka räknat till befattningshavare vid statens järnvägar och statens vattenfallsverk vid fullgörande av viss beredskapstjänst. Ersättningen utgår enligt vederbörande verksstyrelses bestämmande med högst 45 kronor per vecka dels då beredskapen fullgöres i hemmet, dels ock då den fullgöres på tjänstestället och nattvila beredes samt tjänstgöringstraktamente utgår, ävensom med 55 kronor per vecka, då beredskapen fullgöres på tjänstestället och nattvila beredes samt tjänstgöringstraktamente ej utgår.

Ifrågavarande beredskapsersättningar fastställdes, vad vattenfallsverket angår, vid 1948 års riksdag efter förslag av Kungl. Maj:t i proposition 1948:

225. Av propositionen framgår, att förslaget nära anslöt sig till vad vattenfallsstyrelsen föreslagit i en framställning den 9 januari 1948, vilken i sin tur grundade sig på ett förslag av statens vattenfallsverks tjänstgöringsnämnd. Av propositionen kan vidare inhämtas, att tiden för beredskaps-tjänstgöringen före den 1 juli 1948 efter vissa grunder evalverats i arbetstid och att övertidsersättning utgått för sådan arbetstid. Med tillämpning av de fr. o. m. den 1 juli 1947 gällande övertidsersättningsbestämmelserna hade härvid ersättning för en veckas beredskapstjänst i genomsnitt uppgått till 75 kronor.

I fråga om ersättningen vid statens järnvägar torde få hänvisas till vad som anförts i förenämnda proposition 1948: 225 samt i propositionen 1949: 132.

I skrivelse den 8 februari 1951 har *vattenfallsstyrelsen* erinrat, att styrelsens år 1948 framlagda förslag grundade sig på förhållandena i december 1947, då den rörliga förhöjningen av grundlönerna och därmed av övertidsersättningsbeloppen utgjorde 12 procent. Det finge anses som självklart, att ersättningarna nu måste höjas med hänsyn till det minskade penningvärdet och den höjning av det rörliga tillägget på statstjänstemännens löner, som ägt rum fr. o. m. den 1 januari 1951. Även höjningen av beredskapsersättningen borde ske fr. o. m. nyssnämnda dag. Om höjning av beredskapsersättningarna vidtoges först från en senare tidpunkt, skulle tjänstemännen med rätta kunna anse sig orättvist behandlade, eftersom de frivilligt medverkat till en övergång från beredskapstjänstens beräknande som arbetstid till dess ersättande med vissa belopp.

Vid överläggningar mellan vattenfallsstyrelsen och vattenfallsverkens personalförbund, vilket representerade huvudparten av den personal, som brukade åtnjuta ersättning för beredskapstjänst, hade parterna enat sig om den ståndpunkten, att beredskapsersättningen borde höjas i samma proportion som tjänstemannalönerna komme att höjas genom ökningen av det rörliga tillägget. Därvid borde beloppen lämpligen avrundas till närmaste hela kronor. Statens vattenfallsverks tjänstemannaförbund hade meddelat, att det anslöte sig till samma ståndpunkt.

Slutligen har vattenfallsstyrelsen ifrågasatt, om icke ersättningar av nu ifrågavarande slag borde automatiskt höjas och sänkas på samma sätt som sker med övertids- och vikariatsersättning.

Ersättningen för beredskapstjänst vid statens vattenfallsverk har tidigare varit beroende av storleken av övertidsersättningen. Genom att den rörliga förhöjningen fr. o. m. den 1 januari 1951 ökat, ha övertidsersättningarna automatiskt kommit att höjas med ungefär 18 procent. Med hänsyn till de omständigheter under vilka de nuvarande grunderna för beredskapsersättningarna tillkommit anser jag det skäligt, att jämväl beredskapsersättningarna vid vattenfallsverket — 45 respektive 55 kronor — fr. o. m. den 1 januari 1951 höjas i samma utsträckning som nu skett i fråga om övertidsersättningarna till, i avrundade tal, 53 respektive 65 kronor per vecka. Samma höjning bör givetvis ske av motsvarande beredskapsersätt-

ningar vid statens järnvägar. Höjningen torde böra genomföras räknat fr. o. m. den 1 januari 1951.

Jag är icke nu beredd att föreslå sådan ändring av bestämmelserna att ifrågavarande ersättningsbelopp automatiskt höjas och sänkas i anslutning till ändringar i förhöjningen av månadslönerna.

I detta sammanhang torde jag få erinra att Sveriges arbetsledareförbund gjort framställning i fråga om rätt för vissa montörer vid Järvafältets elektriska distributionsnät att uppbära ersättning för beredskapstjänstgöring enligt samma grunder som gälla för tjänstemän inom statens vattenfallsverk.

Sedan utlåtanden i ärendet avgivits av försvarets civilförvaltning och statens lönenämnd, har Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens i skrivelse 1948: 351 givna bemyndigande genom beslut den 22 december 1950 medgivit, att försvarets civilförvaltning må till tjänsteman, som bestrider beredskapstjänst vid Järvafältets elektriska distributionsnät, utbetala ersättning enligt grunder motsvarande dem som jämlikt bilaga D, avd. II C, till tilläggsbestämmelserna till statens allmänna avlöningsreglemente gälla för vissa tjänstemän vid statens vattenfallsverk.

Sagda beslut torde nu höra underställas riksdagens prövning.

4:o.

Vissa beredskapsåtgärder i vad avser avlönings- och pensionsförfattningar.

Nu gällande *krigsavlöningsreglemente* är av den 7 december 1945 (nr 833). Det är utarbetat med beaktande av de erfarenheter, som vunnits under tiden för den förstärkta försvarsberedskapen under andra världskriget. Reglementet kan emellertid icke anses användbart under nuvarande förhållanden. Dels korresponderar det mot fredsavlöningsbestämmelser, som numera upphört att gälla, och dels är det i stor utsträckning utformat som en författning, genom vilken riksdagen lämnar fullmakt åt Kungl. Maj:t att meddela bestämmelser, och förutsätter således för sin tillämpning att dylika bestämmelser meddelas. Ett utkast till tillämpningsföreskrifter till reglementet upprättades år 1945 och remissbehandlades men sådana bestämmelser ha icke utfärdats.

I anslutning till 1947 års allmänna löneroglering bemyndigade riksdagen Kungl. Maj:t att, innan nytt krigsavlöningsreglemente utfärdats, besluta om de ändringar i gällande krigsavlöningsreglemente som påkallades av lönerogleringen (r. skr. 1947: 442).

År 1947 tillkallades särskilda sakkunniga (1947 års krigsavlönings-sakkunniga) för att verkställa översyn av krigsavlöningsreglementet. De sakkunniga ha den 31 januari 1951 avgivit betänkande med förslag i ämnet. Jag är icke beredd att f. n. på grundval av de sakkunnigas förslag upptaga frågan om nytt krigsavlöningsreglemente till behandling. Därest behov av krigsav-

löningsbestämmelser skulle uppkomma, innan förslag till nytt krigsavlöningsreglemente framlagts för riksdagen och godkänts av denna, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att provisoriskt meddela erforderliga bestämmelser i ämnet. Riksdagens bemyndigande härtill bör utverkas.

I samband med den under andra världskriget intagna förstärkta försvarsberedskapen utverkade Kungl. Maj:t av riksdagen bemyndigande att meddela *särskilda avlöningsföreskrifter vid eventuell övergång till krisadministrationen*. Sådant bemyndigande lämnades av riksdagen för ett budgetår i sänder. Beträffande innebörden av bemyndigandena torde få hänvisas till propositionen 1940: 294.

Bestämmelser meddelades endast i begränsad utsträckning med stöd av bemyndigandena. Flertalet av dessa bestämmelser hade till syfte att reglera löneförmånerna vid tjänstledighet för militärtjänstgöring. Några särskilda avlöningsbestämmelser för personal, som tjänstgör i sin civila tjänst, med hänsyn till att tjänstgöringen fullgöres under onormala förhållanden, synas över huvud taget icke ha meddelats under tiden för den förstärkta försvarsberedskapen.

1947 års krigsavlönings-sakkunniga ha uttalat, att enligt deras uppfattning särskilda bestämmelser, avsedda att vid beredskaps- eller krigstillstånd tillämpas å civil personal i statens tjänst, kunna erfordras även i andra avseenden än i de nyssnämnda. Enligt de sakkunnigas uppfattning böra dylika bestämmelser — i motsats till krigsavlöningsbestämmelserna — erhålla formen av föreskrifter, innefattande tillägg till och undantag från fredsavlöningsbestämmelserna. För bedömande av sakinnehållet i dessa föreskrifter ha de sakkunniga ansett att man torde kunna hämta viss ledning av innehållet i ett blivande nytt krigsavlöningsreglemente, bl. a. i fråga om förmåner vid tjänsteresa och tjänstgöring utom stationeringsorten, förplägnad, utrustning, sjukvård m. m.

För egen del anser jag, att frågan om särskilda avlöningsbestämmelser för civil personal vid av krig eller krigsfara föranledda utomordentliga förhållanden snarast bör upptagas till prövning. Med hänsyn härtill torde i förevarande sammanhang riksdagens bemyndigande böra inhämtas för Kungl. Maj:t att provisoriskt meddela erforderliga avlöningsbestämmelser att tillämpas vid övergång till krisadministration. Då behov av vissa förenklade bestämmelser emellertid torde föreligga även på pensionsområdet, synes bemyndigandet böra omfatta jämväl pensionsförhållandena.

5:o.

Bestridande av vissa kostnader för samarbetsorgan inom den civila statsförvaltningen.

I cirkulär till statsmyndigheterna (1950: 522) har Kungl. Maj:t meddelat bestämmelser om samarbetsorgan vid myndigheter och institutioner inom den civila statsförvaltningen. Enligt bilaga till cirkuläret, innehållan-

de allmänna grunder för ifrågavarande samarbetsorgan, har en samarbets- eller företagsnämnd till uppgift att främja fortlöpande samverkan mellan myndighet och personal i syfte att åstadkomma bästa möjliga arbetsresultat, bereda personalen insikt i verksamhetens betingelser och resultat, m. m. Nämnd består av ledamöter utsedda dels av myndigheten, dels av personalens organisationer. Enligt cirkuläret skall ersättning till ordförande och ledamot i nämnd jämte suppleant, som inträder i ordförandes eller ledamots ställe, utgå i form av dagarvode enligt kommittékungörelsen. Hos myndighet anställd ledamot, som är utsedd av personalorganisation, äger erhålla resekostnads- och traktamentsersättning enligt klass III D i allmänna resereglementet vid resa till och från sammanträde med nämnden samt vistelse å sammanträdesorten. Det torde i förevarande sammanhang böra anmälas för riksdagen, att nämnda ersättningar jämlikt stadgande i cirkuläret skola bestridas från myndighetens omkostnadsanslag respektive driftmedel.

Hemställan.

Under åberopande av vad i det föregående anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att bemyndiga Kungl. Maj:t att

- 1) vidtaga ändringar i statens allmänna avlöningsreglemente i huvudsaklig överensstämmelse med ett såsom bilaga till statsrådsprotokollet i ärendet fogat författningsförslag;
- 2) i huvudsaklig överensstämmelse med vad i det föregående förordats meddela beslut eller bestämmelser rörande
 - a) förmåner under viss tjänstgöring å bevakningsfartyg för svenskt fiske,
 - b) flygtillägg till meteorologpersonal vid flygvapnet,
 - c) avlöningsförstärkning till vattenrättsingenjörer,
 - d) ersättning för viss beredskapstjänst vid statens järnvägar och statens vattenfallsverk;
- 3) godkänna av Kungl. Maj:t meddelat beslut angående ersättning för beredskapstjänstgöring till montörer vid Järva fältets elektriska distributionsnät;
- 4) utfärda provisoriska krigsavlöningsbestämmelser; samt
- 5) meddela erforderliga bestämmelser i fråga om avlönings- och pensionsförhållanden vid en övergång till krisadministration.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Gösta af Sandeberg.

Bilaga.

Förslag

till

kungörelse om ändring i statens allmänna avlöningsreglemente.

Härigenom förordnas, att de i 25 § statens allmänna avlöningsreglemente meddelade särskilda bestämmelserna för läroverk m. fl. läroanstalter skola upphöra att gälla samt att följande författningsrum i reglementet skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives,¹ nämligen dels 1 § 1 mom., 3 § 1 mom. och 15 § 4 mom., dels ock av de särskilda bestämmelserna för försvaret 3 punkten i 33 §, 1 punkten i 35 § 2 mom. samt 1 och 4 punkterna i 35 § 3 mom., för läroverk m. fl. läroanstalter 4, 5 och 13 §§, 2 punkten i 19 §, 2 och 3 punkterna i 31 § samt 38, 39 och 41—43 §§, för läroverk m. fl. läroanstalter samt statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården 1 punkten i 26 §, 1 och 2 punkterna i 28 §, 2 punkten i 29 §, 33 § och 3 punkten i 49 § ävensom för statens affärsdrivande verk 3 och 5 punkterna i 35 § 1 mom.

1 §.

Reglementets tillämpningsområde m. m.

1 mom. Detta reglemente — — — riksdagens verk;

b) rektorer och lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor (de högre kommunala skolorna), med undantag av övningslärare;

c) rektorer och lärare vid statsunderstödda privata läroverk (privatläroverken), anställda enligt bestämmelserna i stadgan för privatläroverken, med undantag av övningslärare;

d) rektor och ämneslärare vid fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala;

e) föreståndare för samt lärare vid statsunderstödda skolor för bildbara sinnesslöa eller epileptiker och med sådana skolor samorganiserade arbetshem (sinnesslöskolorna, epileptikerskolorna), med undantag av lärare i annat ämne än kunskapsämne eller kvinnlig slöjd; samt

f) tjänstemän vid hushållningssällskap och skogsvårdsstyrelser, i den mån de innehava tjänster upptagna å personalförteckning, som Kungl. Maj:t fastställt med stöd av riksdagens beslut.

3 §.

För reglementets tillämpning grundläggande bestämmelser.

1 mom. I reglementet — — — särskilda bestämmelserna.

Med läroverk m. fl. läroanstalter avses försvarets läroverk, de allmänna läroverken, statens skolköksseminarium och hushållsskola, folkskolesemi-

¹ Senaste lydelse av 3 § 1 mom. och 35 § 2 mom., se 1949: 321.

narierna, småskoleseminarierna, läroanstalterna för blinda, vårdanstalten för blinda med komplicerat lyte, dövstumskolorna, de högre tekniska läroverken, konstfackskolan, sjöbefälsskolorna, de högre kommunala skolorna, privatläroverken, fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala, sinnesslöskolorna och epileptikerskolorna.

Med *länsstyrelserna* — — — med landshövding.

Med *statens* — — — Södertälje kanalverk.

4 §.

Tjänsters inrättande och lönegradsplacering.

Läroverk m. fl. läroanstalter.

De tjänster vid högre kommunala skolor, privatläroverk, fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala, sinnesslöskolor och epileptikerskolor, å vilka reglementet äger tillämpning, inrättas av vederbörande kommunala myndigheter eller huvudmän i enlighet med beslut eller bestämmelser, som meddelas av Kungl. Maj:t. Tjänsterna lönegradsplaceras därvid i enlighet med bestämmelser meddelade av Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens beslut.

5 §.

Tjänstetillsättning.

Läroverk m. fl. läroanstalter.

Ordinarie lärartjänst vid högre kommunal skola samt ordinarie tjänst vid sinnesslöskola eller epileptikerskola tillsättes medelst förordnande.

Ordinarie lärartjänst vid privatläroverk samt rektorstjänst och ordinarie ämneslärartjänst vid fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala tillsättes medelst förordnande tills vidare. Entledigande skall föregås av skriftlig uppsägning, varvid sex månaders uppsägningstid skall å omse sidor iakttagas. Befattningshavare, som under tre på varandra följande år oförvitligt tjänstgjort i samma eller motsvarande befattning vid en och samma läroanstalt, må dock icke, så länge anstalten åtnjuter statsbidrag, skiljas från sin befattning, såframt ej skolöverstyrelsen på grund av omorganisation eller av annan liknande anledning medger uppsägning, eller anledning föreligger till entledigande av disciplinära skäl.

13 §.

Ordinarie tjänstemans förflyttningsskyldighet.

Läroverk m. fl. läroanstalter.

Ordinarie lärare vid högre kommunal skola samt föreståndare för eller lärare vid sinnesslöskola eller epileptikerskola är pliktig att låta förflytta sig till annan ordinarie tjänst vid statlig eller kommunal läroanstalt, som avses i 3 § 1 mom. andra stycket, eller till lärartjänst vid folkskoleväsendet, allt då sådant erfordras vid i vederbörlig ordning beslutad omorganisation av den skolform tjänstemannen tillhör eller för indragning av övertalig lärartjänst eller då eljest synnerliga skäl därtill äro.

Vid privatläroverk anställd ordinarie lärare, som icke kan uppsägas med tillämpning av de i 5 § meddelade särskilda bestämmelserna för läroverk

m. fl. läroanstalter, är pliktig att låta förflytta sig till annan ordinarie tjänst vid läroanstalt, som avses i 3 § 1 mom. andra stycket, eller till lärartjänst vid folkskoleväsendet, då sådant erfordras för indragning av övertalig lärartjänst eller då eljest synnerliga skäl därtill äro. Vad nu sagts skall gälla jämväl beträffande rektor och ämneslärare vid fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala.

15 §.

Icke-ordinarie tjänstemans entledigande.

4 mom. Utan iakttagande — — — bestämmelser, nämligen

- a) då extra ordinarie tjänsteman övergår till lika hög eller högre med pensionsrätt förenad ordinarie tjänst eller till högre extra ordinarie tjänst samt
- b) då aspirant — — — extra tjänst.

Bestämmelserna angående — — — av tjänstefel.

Angående entledigande — — — gällande tjänstepensionsbestämmelser.

19 §.

Avlöningsförmåner av olika slag. Sämmanträffande av förmåner.

Läroverk m. fl. läroanstalter.

2. Vad i 5 mom. sägs skall äga motsvarande tillämpning, då rektor eller lärare vid högre kommunal skola eller privatläroverk, rektor eller ämneslärare vid fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala eller föreståndare för eller lärare vid sinnesslöskola eller epileptikerskola uppbär livränta enligt olycksfallsförsäkringslagen eller lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar på grund av arbete i statlig eller kommunal tjänst eller i tjänst hos privat läroanstalt, som avses i detta reglemente.

26 §.

Lönebeloppet inom vederbörande löneklass.

Läroverk m. fl. läroanstalter. Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården.

1. För extra — — — närmaste femtal.

Bestämmelserna i föregående stycke skola vid statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården icke gälla för andra lärare än folkskollärare. Genom vederbörande — — — över läsårsdaglöner.

28 §.

De fall då löneavdrag skall tillämpas.

Läroverk m. fl. läroanstalter. Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården.

1. a) I stället — — — visst ämne.

I nästföregående — — — samma ordningsnummer.

b) Vid tjänstledighet — — — en följd.

c) Vad under I sägs om visst högsta antal dagar av ett och samma kalenderår skall, såvitt angår de högre kommunala skolorna, privatläroverken, fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala, sinnesslöskolorna och epileptikerskolorna, i stället avse detta högsta antal dagar av ett och samma redovisningsår.

2. I den mån icke vederbörande myndighet annat medgiver, skall tjänsteman med rätt till ferier därunder vidkännas A-avdrag, om han under innehav av statlig anställning eller icke-statlig anställning med avlöning enligt av Kungl. Maj:ts meddelade bestämmelser under de båda senaste terminerna före feriernas början vidkänts C-avdrag av annan anledning än offentligt uppdrag eller åtnjutit under I, punkt 6 b) eller c) avsedd tjänstledighet så lång tid, att återstoden icke uppgår till 60 dagar. Vad nu sagts avser icke fall, då på grund av tjänstledighet under ferierna eller av annan anledning större löneavdrag än A-avdrag är tillämpligt. Vid de högre kommunala skolorna, privatläroverken, fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala, sinnesslöskolorna och epileptikerskolorna skall härutöver gälla att, om tjänsteman under berörda två terminer vidkänts C-avdrag mer än 120 dagar, det ankommer på skolöverstyrelsen att bestämma, huruvida större löneavdrag än A-avdrag skall tillämpas under ferietiden.

Vad i — — — är terminsindelad.

29 §.

Semester och däremot svarande annan ledighet.

Läroverk m. fl. läroanstalter. Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården.

2. Årsemestern skall för föreståndare för sinnesslöskola eller epileptikerskola omfatta 35 dagar.

31 §.

Vikariatsersättning m. m.

Läroverk m. fl. läroanstalter.

2. Då rektor uppehåller ledamotstjänst i centralt ämbetsverk, varunder här avsedd läroanstalt lyder, eller då rektor vid sjöbefälsskola uppehåller tjänst såsom nautisk eller maskinteknisk inspektör för sjöbefälsskolorna i kommerskollegium, utgår vikariatsersättning med 2 kronor 50 öre för dag eller det högre belopp, som må följa av de allmänna bestämmelserna.

3. Då lärare — — — meddelade bestämmelser.

För lärare — — — allmänna bestämmelserna.

33 §.

Särskilda ersättningar.

Försvaret.

3. Till sådan tjänsteman i högst lönegrad Ma 3 vid flottan eller flygvapnet, som under sjötjänstgöring omhänderhar annan uppbörd än penninguppbörd, utgår särskild ersättning med 50 öre för dag.

Läroverk m. fl. läroanstalter. Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården.

Tjänstgöringstraktamente må — — — avsedd läroanstalt.

Vid de högre kommunala skolorna, privatläroverken, fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala, sinnesslöskolorna och epileptikerskolorna skola bestämmelserna i denna paragraf icke tillämpas i vidare mån än att tjänsteman, som med stöd av 13 § förflyttas på grund av omorganisation av den

skolform han tillhör eller indragning av övertalig lärartjänst eller eljest utan egen ansökan eller därom uttryckt önskan, äger uppbära ersättning för flyttningkostnad enligt vad därom särskilt stadgas.

35 §.

Lönstillägg vid vissa slag av tjänstgöring.

1 mom. Lönstillägg vid tåg-tjänstgöring m. m.

Statens affärsdrivande verk.

3. Tjänsteman, som bestrider *växlingstjänst*, samt stationskarl, vilken fullgör *göromål såsom tågklarare*, äga erhålla lönstillägg enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser.

5. Vid *statens vattenfallsverk* äger tjänsteman, som bestrider *växlingstjänst*, erhålla lönstillägg enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser.

2 mom. Sjöstillägg m. m.

Försvaret.

1. Beställningshavare äger — — — Kungl. Maj:t.

	1	2	3	4	5
Beställningshavare tillhörande lönegrad (tjänstbarhetsklass)	Sjöstillägg för dag vid tjänstgöring				
		å annat fartyg än undervattensbåt		å undervattensbåt	
		beställningshavare i allmänhet, kronor	vissa yrkesmän, kronor	beställningshavare i allmänhet, kronor	vissa yrkesmän, kronor
<i>Militära beställningshavare.</i>					
Mha 1	{ 3. klass sjöman.....	0: 60	—	1: 50	—
	{ 2. klass sjöman.....	0: 80	1: 20	2: —	2: 50
» 2	1: —	1: 50	2: 50	3: —
Me 1 och 2	1: 85	2: 35	4: 50	5: —
Ma 3	2: 20	2: 70	5: 50	6: —
» 4 och Me 4	2: 70	3: 70	6: 75	8: 25
» 5	3: 20	4: 70	8: 25	10: —
» 6 och 8	3: 70	5: 20	9: 25	11: —
» 7	3: 70	—	9: 25	—
» 9	4: 70	—	11: 75	—
» 10	5: 50	—	13: 75	—
» 11	6: —	—	15: —	—
» 12, Mo 14 och 15	8: 75	—	—	—
Mo 17	9: 50	—	—	—
<i>Civilmilitära beställningshavare.</i>					
Ca, Ce, Cg 25	4: —	—	10: —	—
» » 27	4: 70	—	11: 75	—
» » 29 och 30	5: 50	—	13: 75	—
» » 31	5: 75	—	—	—
» » 33	6: —	—	—	—

Anmärkning. De i kolumnerna 3 och 5 i tabellen för vissa yrkesmän angivna beloppen skola tillämpas,

i fråga om lönegraderna Mha 1 och 2, Me 1 och 2 samt Ma 3: för hovmästare, kock, eldare, torpedhantverkare eller telehantverkare; samt

i fråga om lönegraderna Me 4 och Ma 4—8: för maskinist, torpedmästare, telemästare eller i befattning såsom teleuppbördsman kommenderad radiomästare.

I förestående tabell angivna belopp skola förhöjas,

a) för beställningshavare tillhörande någon av lönegraderna Ma 10 och 11, vilken kommenderats till sjötjänstgöring i befattning såsom avdelningschef, flottiljchef eller divisionschef samt för beställningshavare tillhörande lönegrad Ma 9, vilken utan att samtidigt vara fartygschef kommenderats till sjötjänstgöring i befattning av nyss nämnt slag: med 2 kronor 50 öre för dag räknat,

b) för beställningshavare — — — i undervattensläge.

Härutöver skall beträffande kommendering till sjötjänstgöring i viss befattning iakttagas att, därest beställningshavare kommenderas till tjänstgöring i sådan befattning, som enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser skall eller företrädesvis skall bestridas av beställningshavare i högre lönegrad, den kommenderade skall i fråga om rätt till sjötillägg likställas med beställningshavare i den högre lönegraden och därjämte i förekommande fall åtnjuta förhöjning som i föregående stycke under a) eller b) sagts.

Vad ovan — — — beteckningen Md.

3 mom. Flygtillägg m. m.

Försvaret.

1. Beställningshavare, som — — — månad räknat:

Beställningshavare, tillhörande lönegrad	Flygtillägg i befattning såsom						
	flyg- förare, kronor	flyg- spanare, kronor	prov- flygare, kronor	kontroll- flygare, kronor	flyg- signalist, kronor	flyg- skytt, kronor	färdme- kaniker, kronor
Mha 1 och 2, Me 1 och 2, Ma 3	240	—	360	—	240	180	240
Me 4, Ma 4 och 5....	300	300	360	—	300	—	300
Ma 6—12.....	360	360	360	—	—	—	—
Mo eller Mp 14—22..	360	360	—	—	—	—	—
Ca, Ce eller Cg 10 och 12	—	—	—	—	—	—	240
Ca, Ce eller Cg 16 och 18	—	—	—	—	—	—	300
Ca, Ce eller Cg 27, 29 —31, 33, 37, Cp 15 ..	—	—	360	300	—	—	—

För lönegrad med beteckningen Md gäller samma belopp för flygtillägg som för motsvarande lönegrad med beteckningen Ma.

4. Elevtillägg utgår

dels med 120 kronor för månad räknat till beställningshavare, som är kommenderad såsom elev i grundläggande flygutbildning,

dels ock med 180 kronor för månad räknat till beställningshavare, som tillhör armén eller marinen och som vid flygvapnet undergår grundläggande flygutbildning till flygspanare.

38 §.

Tjänstebostad m. m.

Läroverk m. fl. läroanstalter.

1. Bestämmelsen i — — — anvisad tjänstebostad.

Bestämmelserna i 1 mom. andra och tredje styckena skola ej heller äga tillämpning å rektor eller lärare vid högre kommunal skola, privatläroverk eller fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala.

För tjänsteman — — — ur tjänstesynpunkt.

2. Tjänsteman, åt — — — i 2 mom.

Därest kommun — — — till kommunen.

Har rektor eller lärare vid statsunderstödd privat internatskola tilldelats tjänstebostad, må tilldelandet av bostad kunna betraktas, helt eller delvis, såsom ersättning för fullgörande av arbetsuppgifter inom internatverksamheten.

39 §.

Tjänstedräkt och tjänstetecken m. m.

Läroverk m. fl. läroanstalter.

Bestämmelserna i denna paragraf äga icke tillämpning vid de högre kommunala skolorna, privatläroverken, fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala, sinnesslöskolorna eller epileptikerskolorna.

41 §.

Grundläggande bestämmelser om sjukvård.

Läroverk m. fl. läroanstalter.

Vid de högre kommunala skolorna, privatläroverken, fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala, sinnesslöskolorna och epileptikerskolorna skall i stället för vad i 1 mom. sägs följande gälla.

Rektor vid högre kommunal skola, privatläroverk eller fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala, vid någon av nämnda läroanstalter anställd lärare, som tillhör avdragsgrupp 2 eller 3, samt föreståndare, ordinarie lärare eller extra ordinarie lärare vid sinnesslöskola eller epileptikerskola erhåller av statsmedel ersättning för kostnad för läkarvård jämte läkemedel samt vid skada till följd av olycksfall i tjänsten, som medfört förlust eller nedsättning av arbetsförmågan, jämväl andra till arbetsförmågans höjande eller eljest till lindrande av menliga följder av olycksfallet nödiga hjälpmedel, allt i den omfattning och under de villkor, som i 1 mom. andra stycket, 2 och 3 mom. och i övrigt i detta kapitel stadgas eller av Kungl. Maj:t för särskilt fall bestämmas; dock endast i den mån sagda förmåner icke utgå enligt olycksfallsförsäkringslagens bestämmelser samt med iakttagande jämväl av vad här nedan särskilt stadgas.

Vid bestämmande — — — läkemedel mottagits.

Från det — — — av statsmedel.

Beslut om — — — av skolöverstyrelsen.

42 §.

Verks- och tjänsteläkare.

Läroverk m. fl. läroanstalter.

Vid de högre kommunala skolorna, privatläroverken, fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala, sinnesslöskolorna och epileptikerskolorna skall vad i detta kapitel stadgas om verksläkare i stället avse *tjänsteläkare*. Därmed förstås läkare anställd av staten eller av kommunen i öppen sjukvård, skolläkare eller läkare å poliklinik vid allmänt sjukhus, vilken ombesörjer läkarvård å tjänstemannens stationeringsort eller, om tillgång till dylik vård ej finnes därstädes, sådan läkare å närmaste ort.

43 §.

Läkarvård och läkarintyg.*Läroverk m. fl. läroanstalter.*

Bestämmelserna i 2 och 3 mom. äga icke tillämpning vid de högre kommunala skolorna, privatläroverken, fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala, sinnesslöskolorna eller epileptikerskolorna.

49 §.

Läroverk m. fl. läroanstalter. Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården.

3. Vid de högre kommunala skolorna, privatläroverken, fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala, sinnesslöskolorna och epileptikerskolorna skall i stället för vad i 1 mom. andra stycket sägs gälla, att i 1 mom. första stycket avsett belopp i förekommande fall skall minskas med begravningshjälp, vartill dödsboet är berättigat enligt allmän lag eller särskild författning.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1951.